

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON
ASETUS (EU) 2018/848,
annettu 30 päivänä toukokuuta 2018,
luonnonmukaisesta tuotannosta ja
luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä ja
neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 kumoamisesta**

Perustelulausekkeet

(124)

Miten eläintuotanto näkyy?

Miten kuluttaja näkyy?

Eläintuotanto esiintyy mm. lausekkeissa:

1 ja 2,

40 – 45,

66,

82,

105 – 107

Kuluttaja: 29 kertaa

(1)

Luonnonmukainen tuotanto on kokonaisvaltainen tilanhoidon ja elintarviketuotannon järjestelmä, jossa yhdistyvät ympäristön ja ilmastotoimien kannalta parhaat käytännöt, runsas biologinen monimuotoisuus, luonnonvarojen säästäminen sekä **tiukkojen vaatimusten soveltaminen eläinten hyvinvoinnin alalla ja tuotannossa, mikä vastaa kuluttajien kasvavaa kysyntää** tuotteista, jotka on tuotettu luonnollisista aineksista ja luonnollisin menetelmin. Luonnonmukaisella tuotannolla on siten kahtalainen yhteiskunnallinen merkitys: **se vastaa erityisillä markkinoilla luonnonmukaisia tuotteita haluavien kuluttajien kysyntään** ja lisäksi se tarjoaa yleisesti saatavilla olevia hyödykkeitä, jotka edistävät **ympäristönsuojelua, eläinten hyvinvointia ja maaseudun kehittämistä.**

(2)

Luonnonmukaisten tuotteiden laatu on korkea muun muassa siitä syystä, että kyseisten tuotteiden tuotannossa **noudatetaan tiukkoja terveyteen, ympäristöön ja eläinten hyvinvointiin liittyviä vaatimuksia**. Kuten komission 28 päivänä toukokuuta 2009 antamassa tiedonannossa maataloustuotteiden laatupolitiikasta korostetaan, **luonnonmukainen tuotanto kuuluu unionin maataloustuotteiden laatujärjestelmiin** yhdessä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1151/2012 (4) mukaisten maantieteellisten merkintöjen ja aitojen perinteisten tuotteiden sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 228/2013 (5) mukaisten unionin syrjäisimpien alueiden tuotteiden kanssa. Tältä osin luonnonmukaisessa tuotannossa pyritään yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) puitteissa samoihin tavoitteisiin, joita sovelletaan kaikkiin unionin maataloustuotteiden laatujärjestelmiin.

(40)

Koska kotieläintuotantoon liittyy aina maatalousmaan hoito, jossa karjanlantaä käytetään ravinteena kasvintuotannossa, **olisi kiellettävä kotieläintuotanto, jolla ei ole yhteyttä maahan, paitsi mehiläishoidossa. Rotujen valinnassa olisi rohkaistava sellaisten ominaisuuksien valintaan, joilla on merkitystä luonnonmukaisessa maataloudessa, kuten runsasta geneettistä monimuotoisuutta, kykyä mukautua paikallisiin olosuhteisiin ja taudinvastustuskykyä.**

(41)

Luonnonmukaisia eläimiä ei aina ole määrällisesti ja laadullisesti riittävästi saatavilla niiden viljelijöiden tarpeisiin, jotka haluaisivat muodostaa karjan tai parven ensimmäistä kertaa tai lisätä tai uudistaa kotieläimiään. **Tietyin edellytyksin olisi sen vuoksi oltava mahdollista tuoda muita kuin luonnonmukaisesti kasvatettuja eläimiä luonnonmukaiseen tuotantoyksikköön.**

(42)

Eläinten ruokinnassa olisi käytettävä luonnonmukaisen tuotannon sääntöjen mukaisesti tuotettuja ja mieluiten viljelijän omalta tilalta peräisin olevia rehuaineita ottaen huomioon eläinten fysiologiset tarpeet. Viljelijöille olisi kuitenkin annettava mahdollisuus käyttää tietyin edellytyksin myös omalta tilalta peräisin olevaa siirtymävaiheen rehua. Lisäksi eläinten ravitsemuksellisten perustarpeiden tyydyttämiseksi olisi tarkkaan määritellyin edellytyksin oltava sallittua, että viljelijät käyttävät tiettyjä mikrobi- tai kivennäisperäisiä rehuaineita tai tiettyjä rehun lisäaineita ja valmistuksen apuaineita.

(43)

Eläinten terveydenhoidon olisi perustuttava pääosin tautien ennaltaehkäisyyn. Lisäksi olisi toteutettava erityisiä puhdistus- ja desinfiointitoimia. Kemiallisesti syntetisoitujen allopaattisten lääkkeiden, kuten antibioottien, ennaltaehkäisevä käyttö ei ole sallittua luonnonmukaisessa tuotannossa. Kun eläimen sairaus tai vamma edellyttää välitöntä hoitoa, kyseisten tuotteiden käyttö olisi rajoitettava siihen, mikä on välttämätöntä eläimen hyvinvoinnin palauttamiseksi. Jotta kuluttajille voitaisiin taata luonnonmukaisen tuotannon vaatimuksenmukaisuus, asiaankuuluvassa unionin lainsäädännössä täsmennetyt virallisen varoajan olisi oltava tällaisten lääkkeiden käytön jälkeen kaksinkertainen tavanomaiseen varoaikaan nähden ja vähintään 48 tuntia.

(44)

Luonnonmukaisten kotieläinten **eläinsuojavaatimusten ja eläintuotannon käytäntöjen olisi vastattava eläinten käyttäytymistarpeita, ja niiden olisi varmistettava eläinten hyvinvoinnin korkea taso, jonka olisi eräiltä osin mentävä kotieläintuotantoon unionissa yleensä sovellettavia eläinten hyvinvointia koskevia vaatimuksia pidemmälle. Useimmissa tapauksissa kotieläimillä olisi oltava jatkuva pääsy ulkojaloittelualueille.** Olisi vältettävä aiheuttamasta eläimille minkäänlaista kärsimystä, kipua tai tuskaa niiden koko elinaikana, tai pidettävä se mahdollisimman pienenä. **Kytkettynä pitäminen ja typistäminen kuten lampaiden hännän leikkaaminen, siipikarjan nokan leikkaaminen kolmen ensimmäisen elinpäivän aikana ja sarven aiheen tuhoaminen olisi oltava mahdollista vain, jos toimivaltaiset viranomaiset sen sallivat, ja vain tietyissä olosuhteissa.**

(45)

Koska **nauta-, lammas-, vuohi-, hevos-, hirvi- ja sikaeläinten sekä siipikarjan, kanien ja mehiläisten luonnonmukainen tuotanto on pisimmälle kehittynyttä, näiden lajien tuotantoon olisi sovellettava yksityiskohtaisia lisäsäätöjä**. Näiden lajien osalta komission on tarpeen vahvistaa tietyt näiden eläinten tuotannon kannalta tärkeät vaatimukset, kuten vaatimukset, jotka koskevat eläintiheyttä, vähimmäispinta-alaa ja ominaisuuksia, sekä eläinsuojia koskevat tekniset vaatimukset. Olisi vahvistettava tällaiset vaatimukset muille lajeille, heti kun yksityiskohtaisia tuotantoa koskevia lisäsäätöjä sovelletaan näihin lajeihin.

(66)

Luonnonmukaisen tuotannon lisäämiseksi ja luotettavien tietojen saamiseksi on aiheellista **kerätä ja jakaa viljelijöille ja toimijoille tietoa luonnonmukaisen ja siirtymävaiheen kasvien lisäysaineiston, luonnonmukaisten eläinten ja luonnonmukaisesti viljeltyjen poikasten saatavuudesta markkinoilla. Jäsenvaltioiden olisi tätä varten varmistettava, että niiden alueilla otetaan käyttöön säännöllisesti päivitettävät tietokannat ja järjestelmät tällaisia tietoja varten, jotka komission olisi julkistettava.**

(82)

Luonnonmukainen tuotanto on uskottavaa vain, jos siihen liittyy tehokasta todentamista ja valvontaa tuotannon, jalostuksen ja jakelun kaikissa vaiheissa.

(105)

Muun kuin luonnonmukaisen kasvien lisäysaineiston, muutoin kuin luonnonmukaisesti kasvatetun siipikarjan ja muiden kuin luonnonmukaisten kotieläinten käyttöä jalostustarkoituksessa koskevien poikkeuksien asteittaista poistamista silmällä pitäen komission olisi harkittava tällaisen aineiston saatavuutta unionissa. Tätä varten ja jäsenvaltioiden käyttöönottamien tietokantojen ja järjestelmien avulla luonnonmukaisen aineiston saatavuudesta kerättyjen tietojen pohjalta komission olisi esitettävä viiden vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus kyseisestä saatavuudesta ja syistä, jotka mahdollisesti rajoittavat kyseisen aineiston saatavuutta luonnonmukaisten toimijoiden kannalta.

(106)

Siipikarjan ja sikaeläinten muun kuin luonnonmukaisen valkuaisrehun käyttöä koskevien poikkeuksien asteittaista poistamista silmällä pitäen ja jäsenvaltioiden kyseisen valkuaisrehun saatavuudesta luonnonmukaisena unionin markkinoilla vuosittain toimittamien tietojen pohjalta komission olisi esitettävä viiden vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus kyseisestä saatavuudesta ja syistä, jotka mahdollisesti rajoittavat kyseisen luonnonmukaisen valkuaisrehun saatavuutta luonnonmukaisten toimijoiden kannalta.

(107)

Jotta otetaan huomioon kehitys, joka koskee luonnonmukaisen kasvien lisäysaineiston, luonnonmukaisten eläinten sekä siipikarjan ja sikaeläinten luonnonmukaisen valkuaisrehun saatavuutta markkinoilla, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä tiettyjä säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, joilla lopetetaan poikkeukset ja luvat käyttää muuta kuin luonnonmukaista kasvien lisäysaineistoa, muita kuin luonnonmukaisia eläimiä sekä siipikarjan ja sikaeläinten muuta kuin luonnonmukaista valkuaisrehua tai jatketaan näiden poikkeuksien ja lupien voimassaoloa.

3 artikla

Määritelmät

(yhteensä 75 kpl)

- 27) '**kotieläintuotannolla**' kotieläinten tai kesytettyjen maaeläinten, myös hyönteisten, tuotantoa;
- 28) '**katoksella**' siipikarjasuojan ulkopuolella ulkoilmassa sijaitsevaa ylimääräistä, eristämätöntä katollista osaa, jonka pisimällä sivulla on yleensä lanka- tai verkkoaita ja jossa on luonnonvaloa ja tarvittaessa keinovaloa, sekä kuivikkeita;
- 29) '**kananuorikoilla**' enintään 18 viikon ikäisiä *Gallus gallus* -lajin nuoria eläimiä;
- 30) '**munijakanoilla**' kulutukseen tarkoitettujen munien tuotantoa varten pidettäviä vähintään 18 viikon ikäisiä *Gallus gallus* -lajin eläimiä;
- 31) '**käytettävissä olevalla alalla**' neuvoston direktiivin 1999/74/EY (3) 2 artiklan 2 kohdan d alakohdassa määriteltyä käytettävissä olevaa alaa;
- (d) 'käytettävissä olevalla alalla' vähintään 30 senttimetriä leveää aluetta, jonka kaltevuus saa olla enintään 14 prosenttia ja jonka vapaa korkeus on vähintään 45 senttimetriä. Pesäalueita ei lueta mukaan käytettävissä olevaan alaan.)

42) '**eläinlääkinnällisellä hoidolla**' kaikenlaista parantavaa tai ehkäisevää hoitoa jonkin tietyn taudin esiintymistä vastaan;

43) '**eläinlääkkeellä**' Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/82/EY (3) 1 artiklan 2 alakohdassa määriteltyä eläinlääkettä;

(2. *.Eläinlääkkeellä.:* kaikkia aineita tai aineitten yhdistelmiä, jotka on tarkoitettu eläimen sairauden hoitoon tai ehkäisyyn. Kaikki aineet tai aineiden yhdistelmät, jotka voidaan antaa eläimelle sairauden syyn selvittämiseksi taikka elintoimintojen palauttamiseksi, korjaamiseksi tai muuttamiseksi eläimessä, katsotaan myös eläinlääkkeeksi.)

46) '**rehulla**' asetuksen (EY) N:o 178/2002 3 artiklan 4 alakohdassa määriteltyä rehua; (4) "rehulla" mitä tahansa suun kautta tapahtuvaan eläinten ruokintaan tarkoitettua ainetta tai tuotetta, mukaan lukien lisäaineet, riippumatta siitä, onko se jalostettu, osittain jalostettu vai jalostamaton;)

47) '**rehuaineilla**' Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 767/2009 (5) 3 artiklan 2 kohdan g alakohdassa määriteltyjä rehuaineita; (g) 'rehuaineilla' tarkoitetaan kasvi- tai eläinperäisiä tuotteita, joiden pääasiallinen tarkoitus on täyttää eläinten ravitsemukselliset tarpeet, sellaisenaan, tuoreena tai säilöttynä, ja näiden tuotteiden teollisen tuotannon oheistuotteita sekä orgaanisia ja epäorgaanisia aineita riippumatta siitä, sisältävätkö ne lisäaineita, ja jotka on tarkoitettu eläinten ruokintaan joko sellaisenaan tai prosessoinnin jälkeen taikka rehuseosten valmistukseen tai esiseosten kantaja-aineeksi;)

62) '**rehun lisäaineella**' Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 (3) 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määriteltyä rehun lisäainetta;

(a) 'rehun lisäaineella' tarkoitetaan aineita, mikro-organismeja tai valmisteita, rehuainetta ja esiseoksia lukuun ottamatta, jotka tarkoituksellisesti lisätään rehuihin tai veteen ja joilla on yksi tai useampi 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista vaikutuksista;)

65) '**valmistuksen apuaineilla**' elintarvikkeiden osalta asetuksen (EY) N:o 1333/2008 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa ja **rehun osalta** asetuksen (EY) N:o 1831/2003 2 artiklan 2 kohdan h alakohdassa määriteltyjä valmistuksen apuaineita;

(h) 'valmistuksen apuaineilla' tarkoitetaan aineita, joita ei yksinään käytetä rehuna ja joita käytetään tarkoituksellisesti rehujen tai rehuaineiden jalostuksessa teknologiseen tarkoitukseen käsittelyn tai jalostuksen aikana, mikä voi johtaa tahattomaan mutta teknisesti väistämättömään aineiden tai niiden johdannaisten jäämien esiintymiseen lopputuotteessa, edellyttäen, että nämä jäämät eivät vaikuta haitallisesti eläinten tai ihmisten terveyteen tai ympäristöön ja ettei niillä ole teknologisia vaikutuksia valmiiseen rehuun;)

- 69) '**siipikarjarakennuksella**' siipikarjaparvien pitämiseen tarkoitettua kiinteää tai siirrettävää rakennusta, johon kuuluvat kaikki katoihin katetut alueet, myös katos; rakennus voi olla jaettu erillisiin osastoihin, joissa kussakin pidetään yhtä parvea;
- 75) '**aitauksella**' suljettua tilaa, jossa on eläimiä epäsuotuisia sääoloja vastaan suojaava osa.

II osa:

Kotieläintuotannon säännöt

(2018/848 sivulta 60 alkaen)

Luonnonmukaiseen kotieläintuotantoon sovelletaan 9, 10, 11 ja 14 artiklassa säädettyjen tuotantosääntöjen lisäksi tässä osassa vahvistettuja sääntöjä.

9 artikla, Yleiset tuotantosäännöt

10 artikla, Siirtyminen luonnonmukaiseen maatalouteen

11 artikla, Muuntogeenisten organismien käytön kieltäminen

14 artikla, Kotieläintuotantoa koskevat säännöt

1. Yleiset vaatimukset

1.1 Lukuun ottamatta mehiläishoitoa, jos viljelijällä, joka aikoo tuottaa luonnonmukaisia kotieläimiä, ei ole maatalousmaata hallinnassaan eikä hän ole tehnyt kirjallista yhteistyösopimusta jonkun viljelijän kanssa luonnonmukaisten tuotantoyksiköiden tai siirtymävaiheen tuotantoyksiköiden käytöstä kyseisiä kotieläimiä varten, kotieläintuotanto ilman yhteyttä maahan on kielletty.

1.2 Siirtyminen luonnonmukaiseen tuotantoon

1.3 Eläinten alkuperä

1.4 Ruokinta

1.5 Terveysthuolto

1.6 Eläinsuojat ja eläintuotannon käytännöt

1.7 Eläinten hyvinvointi

1.8 Jalostamattomien tuotteiden valmistus

1.9 Täydentävät yleiset säännöt

1.5 Terveysthuolto (s. 64)

1.6 Eläinsuojat ja eläintuotannon käytännöt (s. 65)

1.7 Eläinten hyvinvointi (s. 65)

1.5 Terveysthuolto

1.5.1 Tautien ennaltaehkäisy

1.5.1.1 Tautien ennaltaehkäisyn perustana ovat rotujen ja kantojen valinta, kotieläinten hoitokäytännöt, laadukas rehu, eläinten liikunta, asianmukainen eläintiheys sekä riittävät ja asianmukaiset eläinsuojat, jotka pidetään hygieenisinä.

1.5.1.2 Immunologisten eläinlääkkeiden käyttö on sallittu.

1.5.1.3 Kemiallisesti syntetisoituja allopaattisia eläinlääkkeitä, mukaan lukien antibiootit ja kemiallisesti syntetisoidut allopaattisista molekyyleistä valmistetut bolukset, ei saa käyttää ennaltaehkäisevään hoitoon.

1.5.1.4 Kasvun tai tuotannon edistämiseen tarkoitettuja aineita (myös antibioottien, kokkidiostaattien ja muiden kasvun edistämiseen tarkoitettujen keinotekkoisten valmisteiden), hormoneja tai vastaavia aineita ei saa käyttää lisääntymisen säätelyä varten (esim. kiima-aikojen käynnistäminen tai samanaikaistaminen) tai muihin tarkoituksiin.

1.5.1.5 Jos eläimet hankitaan muuta kuin luonnonmukaista tuotantoa harjoittavista tuotantoyksiköistä, paikallisista olosuhteista riippuen on sovellettava seulontakokeiden tai karanteeniaikojen kaltaisia erityistoimenpiteitä.

1.5.1.6 Eläinsuojien ja eläinten pidossa käytettyjen laitteiden puhdistuksessa ja desinfiointissa voi käyttää ainoastaan sellaisia puhdistus- ja desinfiointiaineita, joiden käyttö luonnonmukaisessa tuotannossa on sallittu 24 artiklan nojalla.

1.5.1.7 Eläinsuojat, karsinat, laitteet ja välineet on puhdistettava ja desinfioitava asianmukaisesti ristitartuntojen ja tauteja kantavien organismien muodostumisen ehkäisemiseksi. Ulosteet, virtsa ja tähteeksi jäänyt tai haaskaantunut rehu on poistettava riittävän usein hajujen muodostumisen ja hyönteisten tai jyräjöiden houkuttamisen välttämiseksi. **Rotanmyrkkijä, joita saa käyttää ainoastaan pyydyksissä**, ja tuotteita, joiden käyttö luonnonmukaisessa tuotannossa on sallittu 9 ja 24 artiklan nojalla, voidaan käyttää hyönteisten ja muiden tuhoojien poistamisessa eläinsuojista ja muista eläinten pidossa käytettävistä rakennelmista.

1.5.2 Eläinlääkinnällinen hoito

1.5.2.1 Jos eläimet sairastuvat tai loukkaantuvat eläinten terveyden varmistamiseksi toteutetuista ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä huolimatta, ne on hoidettava viipymättä.

1.5.2.2 Tautien hoitoon on ryhdyttävä välittömästi eläimen kärsimyksen estämiseksi. Kemiallisesti syntetisoituja allopaattisia eläinlääkkeitä, myös antibiootteja, voidaan käyttää tarvittaessa tiukoin edellytyksin eläinlääkärin vastuulla, jos fytoterapeuttisten, homeopaattisten ja muiden tuotteiden käyttö ei tule kyseeseen. Erityisesti on määriteltävä rajoituksia hoitokertojen ja varoaikojen osalta.

1.5.2.3 Kemiallisesti syntetisoitujen allopaattisten eläinlääkkeiden, antibiootit mukaan lukien, sijasta on mieluummin käytettävä kivennäisperäisiä rehuaineita, joiden käyttö luonnonmukaisessa tuotannossa on sallittu 24 artiklan nojalla, ja ravitsemuksellisia lisäaineita, joiden käyttö luonnonmukaisessa tuotannossa on sallittu 24 artiklan nojalla, sekä fytoterapeuttisia ja homeopaattisia tuotteita edellyttäen, että niillä on todellista terapeuttista vaikutusta kyseisen eläinlajin kohdalla ja hoitoa vaativan tilan kannalta.

1.5.2.4 Lukuun ottamatta rokotteita, loiskäsittelyjä ja pakollisia taudinhävittämishojelmia, kun eläimelle tai kasvatuserälle annetaan yli kolme kemiallisesti syntetisoitujen allopaattisten eläinlääkkeiden avulla, antibiootit mukaan lukien, suoritettavaa hoitokertaa 12 kuukaudessa tai useampi kuin yksi hoitokerta, jos eläimen tuotantoelinkaari on alle vuoden mittainen, kyseisiä eläimiä tai niistä peräisin olevia tuotteita ei saa myydä luonnonmukaisina tuotteina, ja eläimiin on sovellettava 1.2 kohdassa määritellyjä siirtymävaiheita.

1.5.2.5 Eläimelle normaaleissa käyttöolosuhteissa kemiallisesti syntetisoidun allopaattisen eläinlääkkeen, myös antibiootin, avulla suoritettun viimeisen hoitokerran jälkeen noudatettava **varoaika**, ennen kuin kyseisestä eläimestä voidaan valmistaa luonnonmukaisesti tuotettuja elintarvikkeita, **on kaksinkertainen** direktiivin 2001/82/EY 11 artiklassa tarkoitettuun varoaikaan nähden ja **vähintään 48 tuntia**.

1.5.2.6 Unionin lainsäädännön nojalla määrätyt hoidot ihmisten ja eläinten terveyden suojelemiseksi ovat sallittuja.

1.6 Eläinsuojat ja eläintuotannon käytännöt

1.6.1 Rakennuksen eristyksen, lämmityksen ja ilmanvaihdon avulla on varmistettava, että ilmankierto, pölytaso, lämpötila, suhteellinen ilmankosteus ja kaasupitoisuus pysyvät tasoilla, jotka varmistavat eläinten hyvinvoinnin. Rakennuksessa on oltava **runsaasti luonnollista ilmanvaihtoa ja valoa**.

1.6.2 Eläimille ei vaadita eläinsuojia alueilla, joilla on sopivat ilmasto-olot eläinten ulkokasvatukseen. *Eläimillä on tällaisissa tapauksissa oltava epäsuotuisien sääolojen vallitessa pääsy suojiin tai varjoon.*

1.6.3 Rakennusten eläintiheydessä on otettava huomioon **eläinten mukavuus, hyvinvointi ja erityistarpeet, jotka ovat riippuvaisia erityisesti eläinten lajista, rodusta ja iästä**. Eläintiheyttä määriteltäessä on otettava huomioon myös eläinten **käyttäytymistarpeet**, jotka riippuvat erityisesti kasvatuserän koosta ja eläinten sukupuolesta. Eläintiheydellä turvataan eläinten hyvinvointi varaamalla niiden käyttöön **riittävästi tilaa seisoa luonnollisessa asennossa, liikkua, asettua helposti makuulle, kääntyä ympäri, sukia itseään, asettua kaikkiin luonnollisiin asentoihin ja tehdä kaikkia luonnollisia liikkeitä, kuten venyttely ja siipien räpyttely**.

1.6.4 On noudatettava 14 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa täytäntöönpanosäädöksissä vahvistettuja sisä- ja ulkotilojen vähimmäispinta-aloja ja eläinsuojia koskevia teknisiä yksityiskohtia.

1.6.5 Ulkojaloittelualueet voivat olla osittain katettuja. *Katoksia ei pidetä ulkojaloittelualueina*.

1.6.6 Eläintiheys ei saa ylittää **170:tä kilogrammaa orgaanista typpeä vuodessa maatalousmaan hehtaaria kohden.**

1.6.7 Toimivaltaisen viranomaisen on 1.6.6 kohdassa tarkoitetun asianmukaisen eläintiheyden määrittämiseksi vahvistettava 1.6.6 kohdassa tarkoitettua enimmäismäärää vastaavat eläinyksiköt kussakin eläintuotantokohtaisessa erityisvaatimuksessa vahvistettujen lukujen perusteella.

1.6.8 Kotieläinlajien kasvatuksessa ei saa käyttää härkejä, laatikoita tai päällekkäin olevia karsinoita.

1.6.9 Kun kotieläimiä käsitellään erikseen eläinlääkinnällisistä syistä, ne on pidettävä tiloissa, joissa on kiinteä lattia ja olkikuivikkeet tai sopivaa kuiviketta. Eläimen on pystyttävä kääntymään ympäri helposti ja asettumaan vaivatta makuulle koko pituudeltaan.

1.6.10 Luonnonmukainen eläinten kasvatusta aitauksessa hyvin kostealla tai soisella maaperällä ei ole sallittua.

1.7 Eläinten hyvinvointi

1.7.1 Kaikilla **eläinten pitoon sekä eläinten käsittelyyn kuljetuksen ja teurastuksen aikana** osallistuvilla henkilöillä on oltava tarvittavat perustiedot ja -taidot eläinten terveydestä ja hyvinvointitarpeista samoin kuin asianmukainen, erityisesti neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1/2005 (1) ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1099/2009 (2) vaaditun mukainen koulutus, jotta varmistetaan tässä asetuksessa esitettyjen sääntöjen asianmukainen soveltaminen.

1.7.2 Kotieläintuotannon käytäntöjen – eläintiheys ja eläinsuojat mukaan lukien – on oltava sellaiset, että **eläinten kehitykselliset, fysiologiset ja etologiset tarpeet tulevat huomioon otetuiksi.**

1.7.3 Kotieläimillä on oltava aina sääolosuhteiden ja vuodenaikojen ja maanpinnan tilan salliessa jatkuva pääsy ulkojaloittelualueelle, mieluiten laitumelle, paitsi jos unionin lainsäädännön perusteella määrätään ihmisten ja eläinten terveyden suojeluun liittyviä rajoituksia ja velvoitteita.

- **NA (EY) N:o 1/2005**: eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta
- **NA (EY) N:o 1099/2009**: eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä

1.7.4 Kotieläinten lukumäärän on oltava rajattu ylilaiduntamisen, maaperän kulumisen ja eroosion sekä eläinten tai lannan levittämisen aiheuttaman saastumisen minimoimiseksi.

1.7.5 Kotieläinten pitäminen kytkettynä tai eristyksissä on kiellettyä; yksittäistä eläintä voidaan kuitenkin pitää kytkettynä tai eristyksissä rajoitetun ajan ja siltä osin, kuin se on perusteltua eläinlääkinnällisistä syistä. Kotieläinten pitäminen eristyksissä voidaan sallia vain rajoitetun ajan ja vain työntekijöiden turvallisuuden vaarantumisen vuoksi tai eläinten hyvinvointiin liittyvistä syistä. ***Toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa luvan pitää nautakarjaa kytkettynä tiloilla, joilla eläinlukumäärä on enintään 50 (lukuun ottamatta nuoria eläimiä), jos karjaa ei ole mahdollista pitää sen käyttäytymistarpeiden kannalta sopivissa ryhmissä, edellyttäen että se pääsee laitumelle laidunkaudella ja sillä on vähintään kahdesti viikossa pääsy ulkojaloittelualueille, jos laiduntaminen ei ole mahdollista.***

1.7.6 Kotieläinten **kuljetuksen keston on oltava mahdollisimman lyhyt.**

1.7.7 On vältettävä aiheuttamasta eläimille minkäänlaista kärsimystä, kipua ja tuskaa niiden koko elinaikana, mihin luetaan myös **teurastushetki.**

1.7.8 Lampaiden hännän leikkaaminen, nokan katkaiseminen kolmen ensimmäisen elinpäivän aikana ja sarvien poistaminen sallitaan poikkeuksellisesti ja vain tapauskohtaisesti silloin, kun se parantaa eläinten terveyttä, hyvinvointia tai hygieniaa tai kun työntekijöiden turvallisuus on **vaarantunut**, sanotun kuitenkin rajoittamatta eläinten hyvinvointia koskevan unionin lainsäädännön kehitystä. **Sarven aiheen tuhoaminen** sallitaan vain tapauskohtaisesti silloin, kun se parantaa eläinten terveyttä, hyvinvointia tai hygieniaa tai kun työntekijöiden turvallisuus muutoin **vaarantuisi.** Toimivaltainen viranomainen antaa tällaisille toimenpiteille luvan vain, jos toimija on asianmukaisesti ilmoittanut ja perustellut toimenpiteet toimivaltaiselle viranomaiselle, ja jos toimenpiteen suorittaa pätevä henkilöstö.

1.7.9 Eläimille aiheutuva **kärsimys on minimoitava käyttämällä riittävää anestesiaa ja/tai kivunlievitystä** ja huolehtimalla, että pätevä henkilöstö toteuttaa kunkin toimenpiteen eläimen kannalta soveltuvimmassa iässä.

1.7.10 Tuotteiden laadun ja perinteisten tuotantomenetelmien säilyttämiseksi **sallitaan fyysinen kastraatio**, mutta ainoastaan 1.7.9 kohdassa säädetyin edellytyksin.

1.7.11 Eläinten **lastaaminen ja purkaminen on tehtävä pakottamatta eläimiä sähköisin tai muin kipua aiheuttavin apuvälinein**.

Rauhoittavien allopaattisten lääkkeiden käyttö ennen kuljetusta tai sen aikana on kielletty.

1.2 Siirtyminen luonnonmukaiseen tuotantoon (s. 60)

1.3 Eläinten alkuperä (s. 61)

1.4 Ruokinta (s. 63)

1.2 Siirtyminen luonnonmukaiseen tuotantoon

1.2.1 Kun tuotantoyksikkö aloittaa **luonnonmukaiseen tuotantoon siirtymisen samanaikaisesti eläinten kanssa, mukaan lukien laitumet tai eläinten rehujen tuottamiseen käytetty maa**, ja kyseisessä tuotantoyksikössä I osan 1.7.1 ja 1.7.5. kohdan b alakohdassa tarkoitetun siirtymävaiheen alussa jo olevat eläimet, **eläimiä ja eläintuotteita voidaan pitää luonnonmukaisina tuotantoyksikköä koskevan siirtymävaiheen lopussa**. Näin myös niissä tapauksissa, joissa tämän osan 1.2.2 kohdassa kyseiselle eläintyypille asetettu siirtymävaihe on pidempi kuin tuotantoyksikölle asetettu siirtymäaika.

Poiketen siitä, mitä 1.4.3.1 kohdassa säädetään, **tällaisen samanaikaisen siirtymävaiheen tai tuotantoyksikön siirtymävaiheen aikana kyseisessä tuotantoyksikössä siirtymävaiheen alussa jo olevia eläimiä voidaan ruokkia siirtymävaiheen rehulla, joka on tuotettu siirtymävaiheessa olevassa tuotantoyksikössä ensimmäisen siirtymävuoden aikana ja/tai 1.4.3.1 kohdan mukaisella rehulla ja/tai luonnonmukaisella rehulla**.

Muita kuin luonnonmukaisia eläimiä voidaan tuoda siirtymävaiheessa olevaan tuotantoyksikköön 1.3.4 kohdan mukaisesti siirtymävaiheen käynnistyttyä.

1.2.2 Eläintuotannon mukaiset siirtymävaiheet esitetään seuraavassa:

- a) lihantuotantoon käytettävien nauta- ja hevoseläinten osalta 12 kuukautta ja joka tapauksessa vähintään kolme neljäsosaa niiden eliniästä;
- b) lammaseläinten, vuohieläinten ja sikaeläinten sekä maidontuotantoon käytettävien eläinten osalta kuusi kuukautta;
- c) lihantuotantoon käytettävän siipikarjan osalta, joka on tuotu tilalle alle kolmen vuorokauden ikäisenä, kymmenen viikkoa; tämä ei koske Pekingin ankkaa;
- d) Pekingin ankan osalta, joka on tuotu tilalle alle kolmen vuorokauden ikäisenä, seitsemän viikkoa;
- e) munantuotantoon käytettävän siipikarjan osalta, joka on tuotu tilalle alle kolmen vuorokauden ikäisenä, kuusi viikkoa;
- f) mehiläisten osalta 12 kuukautta.
  - Siirtymävaiheen aikana vaha on korvattava luonnonmukaisesta mehiläishoidosta peräisin olevalla vahalla.
  - Muuta kuin luonnonmukaista mehiläisvahaa saa kuitenkin käyttää
    - i) kun luonnonmukaisesta mehiläishoidosta peräisin olevaa mehiläisvahaa ei ole saatavilla markkinoilla;
    - ii) kun on todistettu, ettei siinä ole tuotteita tai aineita, joita ei sallita luonnonmukaisessa tuotannossa; ja
    - iii) edellyttäen, että se on kuorimavahaa;
- g) kanien osalta kolme kuukautta;
- h) hirvieläinten osalta 12 kuukautta.

1.3 Eläinten alkuperä

1.3.1 Rajoittamatta luonnonmukaiseen tuotantoon siirtymistä koskevia sääntöjä luonnonmukaisesti kasvatettujen kotieläinten on oltava luonnonmukaisissa tuotantoyksiköissä syntyneitä tai kuoriutuneita ja kasvatettuja.

1.3.2 Kun kyseessä on **luonnonmukaisten eläinten jalostus**,

- a) lisääntymiseen käytetään luonnollisia menetelmiä; keinosiemennystä voidaan kuitenkin käyttää;
- b) hormonien tai vaikutukseltaan vastaavien muiden aineiden käyttö lisääntymisen säätelyä tai estämiseksi on kielletty, paitsi yksittäisen eläimen eläinlääkinnällisenä hoitomuotona;
- c) muita keinotekoisia lisääntymismuotoja, kuten kloonausta ja alkionsiirtoa, ei saa käyttää;
- d) rotujen valinnan on oltava luonnonmukaisen tuotannon periaatteiden kannalta asianmukaista ja varmistettava eläinten hyvinvoinnin korkea taso ja osaltaan estettävä eläinten kärsimystä ja vähennettävä tyypistystarvetta.

1.3.3 Toimijoiden on rotujen tai linjojen valinnassa pyrittävä suosimaan rotuja tai linjoja, joille on ominaista suuri geneettinen monimuotoisuus, eläinten kyky mukautua paikallisiin olosuhteisiin, niiden jalostusarvo, pitkäikäisyys, elinvoimaisuus sekä vastustuskyky taudeille ja terveysongelmille, kaikki tämä heikentämättä niiden hyvinvointia. Lisäksi eläinten rodut tai linjat on valittava siten, että vältetään eräisiin voimaperäisessä tuotannossa käytettyihin rotuihin tai linjoihin liittyvät erityiset sairaudet tai terveysongelmat, kuten sikaeläinten stressialttius, josta on mahdollisesti seurauksena PSE-liha, äkillinen kuolema, äkilliset luomiset ja keisarileikkauksia vaativat vaikeat poikimiset.

Etusijalle on asetettava alkuperäisrodut ja -linjat.

Ensimmäisen alakohdan mukaisessa rotujen tai linjojen valinnassa toimijoiden on käytettävä 26 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa järjestelmissä saatavilla olevia tietoja.

1.3.4 Muiden kuin luonnonmukaisesti kasvatettujen eläinten käyttö

1.3.4.1 Poiketen siitä, mitä 1.3.1 kohdassa säädetään, kun rodut ovat uhanalaisia kasvatuksesta luopumisen vuoksi asetuksen (EU) N:o 1305/2013 28 artiklan 10 kohdan **b** alakohdan ja sen pohjalta hyväksytyjen säädösten mukaisesti, **luonnonmukaiseen tuotantoyksikköön voidaan tuoda jalostustarkoituksessa eläimiä, joita ei ole kasvatettu luonnonmukaisesti. Tässä tapauksessa näihin rotuihin kuuluvien eläinten ei tarvitse välttämättä olla poikimattomia.**

1.3.4.2 Poiketen siitä, mitä 1.3.1 kohdassa säädetään, mehiläistarhojen uudistamista varten luonnonmukaiseen tuotantoyksikköön voidaan liittää vuosittain **20 prosenttia sellaisia kuningattaria ja mehiläisparvia, jotka eivät ole luonnonmukaisesti kasvatettuja**, edellyttäen että kuningattaret ja mehiläisparvet sijoitetaan pesiin, joiden kakut tai vahapohjukkeet ovat peräisin luonnonmukaisista tuotantoyksiköistä. Vuosittain voidaan **joka tapauksessa korvata yksi mehiläisparvi tai kuningatar muulla kuin luonnonmukaisella mehiläisparvella tai kuningattarella.**

1.3.4.3 Poiketen siitä, mitä 1.3.1 kohdassa säädetään, **kun parvi muodostetaan ensimmäistä kertaa, sitä uudistetaan tai se perustetaan uudelleen, ja kun viljelijän laadullisia ja määrällisiä tarpeita ei saada täytettyä, toimivaltainen viranomainen voi päättää, että luonnonmukaiseen siipikarjantuotantoyksikköön voidaan tuoda muulla tavalla kuin luonnonmukaisesti kasvatettua siipikarjaa edellyttäen, että munantuotantoon tarkoitetut kananuorikot ja lihantuotantoon tarkoitettu siipikarja ovat alle kolmen vuorokauden ikäisiä.** Niistä peräisin olevia tuotteita voidaan pitää luonnonmukaisina 1.2 kohdassa tarkoitetun siirtymävaiheen jälkeen.

(b) edellytykset, joita sovelletaan paikallisten, kasvatuksesta luopumisen vuoksi uhanalaisten rotujen kasvattamiseen tai geneettisen köyhtymisen uhkaamien kasvien geenivarojen säilyttämiseen liittyviin sitoumuksiin, ja)

1.3.4.4 Poiketen siitä, mitä 1.3.1 kohdassa säädetään, kun 26 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun järjestelmän mukaisesti kerätyt tiedot osoittavat, että viljelijän osalta luonnonmukaisten eläinten laadullisia ja määrällisiä tarpeita ei saada täytettyä, **toimivaltaiset viranomaiset voivat sallia muiden kuin luonnonmukaisten eläinten tuomisen luonnonmukaiseen tuotantoyksikköön 1.3.4.4.1–1.3.4.4.4 kohdassa vahvistetuin edellytyksin.** **Ennen kyseisen poikkeuksen pyytämistä *viljelijän on tehtävä hakuja 26 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti kerättyihin tietoihin pyynnön perusteltavuuden todentamiseksi.***

Edellä olevan 46 artiklan 1 kohdan mukaisesti hyväksytyt valvontaviranomaiset ja tarkastuslaitokset voivat sallia kolmansien maiden toimijoille muiden kuin luonnonmukaisten eläinten tuonnin luonnonmukaiseen tuotantoyksikköön, kun luonnonmukaisia eläimiä ei ole laadullisesti tai määrällisesti riittävästi saatavilla sen maan alueella, jossa toimija sijaitsee.

1.3.4.4.1 Karjaa tai parvea **ensimmäistä kertaa perustettaessa** voidaan **jalostustarkoituksessa** ottaa mukaan muita kuin luonnonmukaisia nuoria eläimiä. Ne on kasvatettava luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen mukaisesti heti, kun ne on vieroitettu. Lisäksi on sovellettava seuraavia rajoituksia päivänä, jona kyseiset eläimet tuodaan karjaan tai parveen:

- a) nautaeläinten, hevoseläinten ja hirvieläinten on oltava alle kuuden kuukauden ikäisiä;
- b) lammaseläinten ja vuohieläinten on oltava alle 60 vuorokauden ikäisiä;
- c) sikaeläinten on oltava alle 35 kilogramman painoisia;
- d) kaniin on oltava alle kolmen kuukauden ikäisiä.

1.3.4.4.2 Jalostustarkoituksessa karjan tai parven uudistamiseksi karjaan tai parveen voidaan tuoda muita kuin luonnonmukaisesti kasvatettuja täysikasvuisia urospuolisia ja muita kuin luonnonmukaisesti kasvatettuja poikimattomia naaraspuolisia eläimiä.

Ne on tämän jälkeen kasvatettava luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen mukaisesti. Lisäksi naaraspuolisten eläinten lukumäärään sovelletaan seuraavia vuosikohtaisia rajoitteita:

a) karjaan tai parveen voidaan tuoda enintään **10 prosenttia** täysikasvuisista hevoseläimistä tai nautaeläimistä ja **20 prosenttia** täysikasvuisista sikaeläimistä, lammaseläimistä ja vuohieläimistä, kaneista tai hirvieläimistä;

b) niiden yksiköiden osalta, joissa on alle kymmenen hevoseläintä, hirvieläintä tai nautaeläintä tai kania taikka alle viisi sikaeläintä, lammaseläintä tai vuohieläintä, tällaisessa uudistamisessa on rajoituttava enintään yhteen eläimeen vuotta kohden.

1.3.4.4.3 Edellä 1.3.4.4.2 kohdassa esitettyjä prosenttilukuja on mahdollista **korottaa enintään 40 prosenttiin** edellyttäen, että **toimivaltainen viranomainen** on vahvistanut jonkin seuraavista edellytyksistä täyttyvän:

- a) tilaa on merkittävästi laajennettu;
- b) rotu on korvattu toisella rodulla;
- c) kotieläintuotannossa on käynnistetty uudenlainen erikoistuminen.

1.3.4.4.4 Edellä 1.3.4.4.1, 1.3.4.4.2 ja 1.3.4.4.3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa muita kuin luonnonmukaisia eläimiä voidaan pitää luonnonmukaisina vasta 1.2 kohdassa määrätyn siirtymävaiheen noudattamisen jälkeen. Edellä 1.2.2 kohdassa vahvistettu siirtymävaihe alkaa aikaisintaan silloin, kun eläimet tuodaan siirtymävaiheessa olevaan tuotantoyksikköön.

1.3.4.4.5 Edellä 1.3.4.4.1–1.3.4.4.4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa muut kuin luonnonmukaiset eläimet on joko pidettävä erillään muista kotieläimistä tai niiden on oltava selvästi tunnistettavissa 1.3.4.4.4 kohdassa tarkoitetun siirtymävaiheen päättymiseen asti.

1.4 Ruokinta

1.4.1 Yleiset ruokintavaatimukset

Ruokintaan sovelletaan seuraavia sääntöjä:

- a) kotieläinten rehun on oltava **pääasiassa peräisin tilalta, jolla eläimiä pidetään, tai saman alueen muiden tilojen luonnonmukaisista tai siirtymävaiheessa olevista tuotantoyksiköistä;**
- b) kotieläimiä on ruokittava **eläimen ravitsemukselliset tarpeet sen eri kehitysvaiheissa täyttävällä luonnonmukaisesti tuotetulla tai siirtymävaiheen rehulla.** Rajoitettu ruokinta ei ole sallittua kotieläintuotannossa paitsi, jos se on perusteltua eläinlääkinnällisistä syistä;
- c) kotieläimiä ei saa pitää sellaisissa olosuhteissa tai sellaisella ruokinnalla, joista saattaa olla seurauksena anemiaa;
- d) lihotusmenetelmissä on aina otettava huomioon kunkin lajin tavanomaiset ruokintamallit ja eläinten hyvinvointi kasvatuksen jokaisessa vaiheessa. **Pakkosyöttö on kielletty;**

- e) kotieläimillä on sikoja, siipikarjaa ja mehiläisiä lukuun ottamatta oltava **jatkuva pääsy laitumelle aina, kun olosuhteet sen sallivat, tai niiden saatavilla on jatkuvasti oltava karkearehua;**
- f) kasvunedistäjien ja synteettisten aminohappojen käyttö on kielletty;
- g) **vieroittamattomia eläimiä on ruokittava mieluiten emän maidolla tietty vähimmäisaika, jonka komissio vahvistaa 14 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti. *Kyseisenä aikana ei saa käyttää kemiallisesti syntetisoituja aineita tai kasviperäisiä aineksia sisältäviä juottorehuja;***
- h) **kasvi-, levä-, eläin- tai hiivaperäisten rehuaineiden on oltava luonnonmukaisia;**
- i) muita kuin luonnonmukaisia kasvi-, eläin-, levä- tai hiivaperäisiä rehuaineita, mikrobi- tai kivennäisperäisiä rehuaineita, rehun lisäaineita ja valmistuksen apuaineita saa käyttää vain, jos niiden käyttö luonnonmukaisessa tuotannossa on sallittu 24 artiklan nojalla.

1.4.2 Laiduntaminen

1.4.2.1 Laiduntaminen luonnonmukaisella laitumella

Luonnonmukaisesti kasvatetut eläimet on pidettävä luonnonmukaisella laitumella, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1.4.2.2 kohdan säännösten soveltamista. **Muita kuin luonnonmukaisesti kasvatettuja eläimiä voidaan kuitenkin laiduntaa vuosittain rajoitetun ajan luonnonmukaisella laitumella edellyttäen, että ne on kasvatettu ympäristöystävällisellä tavalla maalla, jonka osalta myönnetään tukea asetuksen (EU) N:o 1305/2013 23, 25, 28, 30, 31 ja 34 artiklan nojalla, ja ettei luonnonmukaisesti kasvatettuja eläimiä ole laitumella samanaikaisesti.**

1.4.2.2 Laiduntaminen yhteis- ja siirtolaitumilla

1.4.2.2.1 Luonnonmukaiset eläimet voivat laiduntaa yhteislaitumella edellyttäen, että

- a) yhteislaidunta ei ole käsitelty vähintään kolmeen vuoteen tuotteilla tai aineilla, joita ei sallita luonnonmukaisessa tuotannossa;**
- b) yhteislaidunta käyttävät muut kuin luonnonmukaiset eläimet on kasvatettu ympäristöystävällisellä tavalla maalla, jonka osalta myönnetään tukea asetuksen (EU) N:o 1305/2013 23, 25, 28, 30, 31 ja 34 artiklan nojalla;**
- c) luonnonmukaisista eläimistä tämän laitumen käytön aikana saatuja eläintuotteita, jotka on tuotettu sinä aikana, jona kyseiset eläimet ovat laiduntaneet yhteislaitumella, ei pidetä luonnonmukaisina tuotteina, jollei voida todistaa, että kyseisiä eläimiä on pidetty riittävän erillään muista kuin luonnonmukaisista eläimistä.**

1.4.2.2.2 Harjoitettaessa vuodenaikojen mukaista siirtymistä laitumelta toiselle luonnonmukaisesti kasvatetut eläimet voivat laiduntaa myös muulla kuin luonnonmukaisella maalla, kun ne siirretään **jalan laitumelta toiselle**. Tuona aikana luonnonmukaisesti kasvatetut eläimet on pidettävä erillään muista eläimistä. Muuta kuin luonnonmukaista rehua eli heinää ja muita kasveja, joita eläimet laiduntavat, sallitaan syötävän:

- a) meno- ja tulomatkoilla yhteensä **enintään 35 päivän ajan**; tai
- b) enintään **10 prosentin** rajoissa kokonaisrehuannoksesta, joka lasketaan vuosittain prosenttiosuutena maatalousperäisten rehujen sisältämästä kuiva-aineesta.

1.4.3 Siirtymävaiheen rehu

1.4.3.1 Luonnonmukaisia kotieläimiä tuottavilla tiloilla:

- a) rehuannos voi sisältää keskimäärin enintään **25 prosenttia** siirtymävaiheen rehua, joka on saatu toisesta siirtymävuodesta alkaen. Tämä prosenttiosuus voidaan nostaa sataan prosenttiin, jos siirtymävaiheen rehu on peräisin asianomaiselta kotieläimiä pitävältä tilalta; ja
- b) kotieläimille syötetystä rehun keskimääräisestä kokonaismäärästä enintään **20 prosenttia** saa olla peräisin laiduntamisesta sellaisilla tilan omilla pysyvillä laitumilla, monivuotisilla nurmialoilla tai valkuaiskasviviljelmillä, jotka on kylvetty ensimmäisenä siirtymävuonna luonnonmukaisen tuotantotavan mukaisesti, taikka niistä saadusta sadosta.

Kun ruokinnassa käytetään sekä a että b alakohdassa tarkoitettua tyyppisiä siirtymävaiheen rehuja, näiden rehujen yhteenlaskettu kokonaisprosenttiosuus ei saa ylittää a alakohdassa vahvistettua prosenttiosuutta.

1.4.3.2 Edellä 1.4.3.1 kohdassa mainitut luvut lasketaan vuosittain kasviperäisten rehujen sisältämän kuiva-aineen prosenttiosuutena.

1.8 Jalostamattomien tuotteiden valmistus

1.9 Täydentävät yleiset säännöt

1.9.1 Nautaeläimet, lammaseläimet, vuohieläimet ja hevoseläimet

1.9.2 Hirvieläimet

1.9.3 Sikaeläimet

1.9.4 Siipikarja

1.9.5 Kanit

1.9.6 Mehiläiset

